

A. Nagel: La gran sorpresa basca

ARCO, «again»!

L'edició d'enguany de la fira ARCO, que se celebra a Madrid a partir del dia 22 de febrer, constitueix un autèntic aparador de l'art actual, sobre el qual hem demanat opinió a alguns crítics.

Juan Vicent ALIAGA

Torna ARCO amb una nova edició, i un gran remolí sacseja el món galerístic ibèric. Tots en parlen i no paren de dir que enguany serà l'edició que consolida definitivament la fira d'art més important de l'estat. I, a més, hi ha els americans. My God! 100.000 visitants l'any passat fan d'ARCO la fira europea més popular, amb la FIAC parisenca i per damunt dels 50.000 de Basilea, o els 26.000 d'Estocolm. Tanmateix, el nombre d'afers comercials de la cita madrilenya és més baix, i no té comparació amb l'encontre de Xicago o l'anomenat de Basilea.

Hi falten galeries, és cert, però a poc a poc acabaran per incorporar-s'hi, cal no oblidar-ho, sobre-

tot, ARCO és un mostrari del que es fa a la península, i és aquest producte el que s'ha de privilegiar, encara que no es poden bandejar les atractives ofertes dels clàssics de l'avantguarda (Lèger, Picasso, Delaunay...), que algunes galeries posen en venda a la FIAC o a Xicago.

Les galeries valencianes presents enguany (Val i 30, Temple, Punto, Palau i Theo) bucaran el subtil comprador/a, mentre Kasper Koenig ens delitarà parlant sobre la pintura alemanya i Luis de Pablo —un músic magnífic— ens oferirà *We*, amb aires electrònics. Tot un bon panorama cultural i social sobre el qual no ens hem estat de preguntar a tres coneguts crítics d'art les següents preguntes:

1. A la vista de les galeries d'art participants i dels artistes anunciats, ¿quines novetats pot aportar ARCO-85 en relació a l'any anterior?
2. ¿Com s'explica l'absència de galeries tan prestigioses com Annina Nosei de Nova York, Paul Maenz de Colònia o Yvon Lambert de París, que juguen un important paper com a propulsors de les darreres tendències?
3. ¿Què hi aporten pintors o escultors com Barceló, Sicília, Broto, Leiro o Plensa a l'art actual?
4. ¿Algun suggeriment per tal de millorar ARCO?

Victòria Combalia (Crítica d'art. Barcelona)

1. Sembla que s'ha obert un poc més cap a altres tendències, no tant per iniciativa de la direcció com arran de les crítiques de certs galeristes del comitè organitzador, concretament en contra de la sempiterna presència d'Achille Bonito Oliva.

2. S'explica perquè una nova fira ha de guanyar-se a pols un prestigi a fi que les galeries importants vulguen participar-hi, especialment en un país subdesenvolupat com el nostre. Tanmateix, l'objectiu de la direcció d'ARCO és precisament «d'estar en l'ona» (a més de promoure un espai de vendes; això motiva l'acceptació de qualsevol galeria, sense selecció) i, per tant, al ritme que duu, aquestes galeries d'últimes tendències no trigaran gaire a arribar a ARCO.

3. Barceló i Broto, d'aquesta llista, em semblen els millors. Sicília pot esdevenir un bon pintor, encara que, de moment, té moltes influències de Kiefer. Però no és un inculte, o, almenys, no ho sembla. El seu *Ram de flors sobre la taula* és una peça esplèndida. Leiro em sembla terrible; Plensa té interès. Tanmateix, d'altres artistes espanyols poden aportar molt a l'art actual. Pel que fa a allò que es pot veure en el panorama internacional, Espanya segueix sent terra de bons artistes.

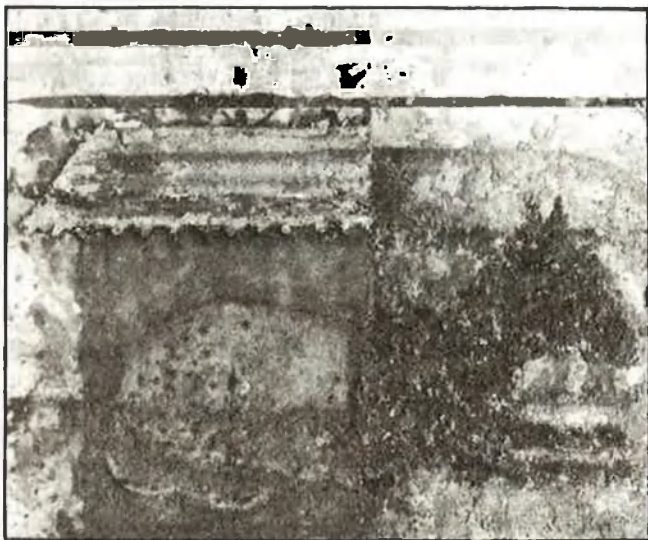
4. Considerant què són les fires, amb tots els seus horrors, jo demanaria millor senyalització, millor cafeteria, millor catàleg (que imita el d'altres fires; tots abominables i il·legibles visualment) i que s'invitàs personalitats que no vulguen seguir la moda (Tomàs Llorens, Angel González, grans artistes, etcètera).

Juan Manuel Bonet (Crític d'art. Madrid)

1. No crec que hi haja moltes novetats pel que fa a galeries presents. Si de cas, em sembla un bon símptoma que n'hi acudesquen algunes d'americanes. Respecte a la pintura que hi veurem, calcule que en l'àmbit internacional seguirà dominant l'italià i, sobretot, l'alemany. I pel que fa a l'estatal, juntament amb la difusió indiscriminada dels efectes de moda, tindrem l'ocasió de veure-hi l'obra d'alguns bons pintors. En destacaria, per

exemple, la presència de Broto, a l'estand de Miguel Marcos.

2. Les absències són inevitables. N'hi ha algunes que personalment lamente més, com les de Daniel Templon o Jean Fournier. Tanmateix, si la fira continua consolidant-se (i porta un bon camí), cada any hi faltará menys gent.

Frederic Amat: un català a Nova York

3. Tots aquests noms em semblen importants. Les meues preferències s'acostarien a Broto i a Sicília, dos autèntics caps de fila, dos pintors d'una gran força i d'un gran rigor. L'any passat ha estat important per a Broto, sobretot perquè ha pintat molt bé i perquè els seus quadres s'han presentat en diversos llocs, entre els quals hi ha hagut París. L'exposició de Sicília és, de les que he vist de gent nova, aquesta temporada, a Madrid, la que més m'ha agradat. Leiro i Plensa, al seu torn, són noms a destacar dins del nou panorama escultòric. El primer, em sembla creador d'un món personal molt suggerent. Res-

pecte a Barceló, no compartesc la febre que s'ha enyorit de molta gent, en el sentit que siga «la» aportació espanyola a l'art d'aquesta dècada, però hi ha coses seues —natures mortes, biblioteques— que m'interessen bastant i que revelen una sensibilitat de pintor.

4. D'ARCO, se'n poden subratllar molts defectes, però cal destacar-ne, sobretot, una virtut: que dure.

Manuel García (Crític d'art. València)

1. El tema no és si acudeixen més o menys galeries a la cita anual d'ARCO, sinó si l'oferta cultural, la transacció comercial i l'adquisició d'obres d'avantguarda, modernitat o postmodernitat —al capdavant, la tirallonga d'obsolets adjectius tan sols plausibles per a escriptors, galeristes i mercaders— es produeix o no en la cita firal madrilenya, amb tant de reclam estatal. ¿Compren les autonomies, les diputacions, els ajuntaments, els bancs, les fundacions i els col·leccionistes privats a ARCO?

2. A mi, particularment, l'absència de la gestió comercial a ARCO de les anomenades galeries no em preocupa gens, ja que, de fet, en uns altres nivells —el de les exposicions—, aquests artistes ja han aterrat al nostre país. Em preocupa més saber quines ensenyances aporten al panorama artístic hispà pintors com Baselitz, Salle, Schnabel.

3. Coses ben diferents d'una opció pictòrica més rigorosa, conscient, profunda, al voltant d'una opció pictòrica que, per cert, té a Espanya tanta importància com en qualsevol país europeu. Vegeu, si no, els precedents de Saura, Ràfols, etcètera. Plensa és als inicis de l'escultura, amb consecucions dignes d'esment. I Sicília em sembla la gran revelació, d'altura europea. ¿Els altres? Bo, ja veurem si suporten la moda.

4. Sí, fer-lo millor, ací, dins de tres anys. ¿Val?

DOMÈNEC MARTÍ I JULIA

PER CATALUNYA

i altres textos
A cura de Jaume Colomer

NOVETAT

ELS CLÀSSICS DEL NACIONALISME CATALÀ

“L'obra de Domènec Martí i Julià influeix de manera cabdal tant en el desenvolupament del nacionalisme radical que s'estructura al voltant de Francesc Macià com en el del socialisme de fidelitat catalana que encapçala Manuel Serra i Moret.”

Biblioteca dels Clàssics del Nacionalisme Català

ÉS UNA INICIATIVA CONJUNTA
D'EDICIONS DE LA MAGRANA / DIPUTACIÓ DE BARCELONA